

Press release (please do not publish before November 5th)

## Po devynerių metų išleidžiama pirmoji ES dainų knyga – paaiškėjo šešios į ją atrinktos lietuviškos dainos

Po 70 metų trukusių mainų anglimi, pienu ir žuvimi Europos Sąjungoje atėjo metas keistis dvasingesniais dalykais - *dainų lobiais*. Pilietinės visuomenės *nepriklausomai* nuo ES institucijų sudaryta pirmoji ES dainų knyga, tapusi svarbiu kultūros įvykiu, pagaliau išleista spaudos formatu kartu su internetine programėle. Paaiškėjo šešios visuomenės balsavimu išrinktos lietuviškos dainos.

Šiandien visoje ES skamba dainų šventės, pirmą kartą išleistoje dainų knygoje įprasminančios Europos Sąjungos šūkį „Vienybė įvairovėje“. ES dainų knyga sudaryta dalyvaujant daugiau kaip 100 muzikos organizacijų ir konservatorių, o viešame balsavime, kurį nušvietė daugiau kaip 400 žiniasklaidos priemonių, dalyvavo daugiau kaip 87 000 visos Europos Sąjungos piliečių. Rezultatas - 164 dainos, po šešias iš kiekvienos 27 ES šalių, kurios pateikiamos 25 nacionalinėmis kalbomis ir "europietiška anglų kalba", viena šalia kitos.

### Lietuvos indėlis

2017 m. dalyvaujant *Lietuvos chorų sąjungai*, *Vytauto Didžiojo universiteto Muzikos akademijai* ir *Lietuvos nacionaliniam kultūros centrui*, 1.169 portalų „Lrytas“, „Delfi“ ir „LRT Klasika“ skaitytojai ir klausytojai balsuodami išrinko 6 gražiausias lietuviškas dainas:

1. Meilės dainos: **Aš mylėjau tave tau nežinant** (1996) - Olegas Ditkovskis
2. Gamta ir metų laikai: **Kai sirpsta vyšnios Suvalkijoje** (1978) - V. Kernagis ir M. Martinaitis
3. Laisvė ir Taika: **Laisvė** (1989) – Eurika Masytė
4. Liaudies dainos: **Teka teka šviesi saulė** (liaudies daina)
5. Tikėjimo dainos: **Tyliąją Naktį** (Juozas Naujalis)
6. Vaikų dainos: **Du gaideliai** (liaudies daina)

Lietuvos dainų knygos redaktoriaus Dr. Arvydo Girdzijausko (Lietuvos chorų sąjunga (LCHS)), komentaras apie į ES dainų knygą įtrauktas lietuviškas dainas:

*“Lietuva – dainų kraštas. Kaip ir kaimyninėse Baltijos šalyse Latvijoje ir Estijoje, Lietuvoje gyva dainų švenčių tradicija, galias tradicijas turi chorinis judėjimas, dainas kuria profesionalūs kompozitoriai, jos skamba populiariosios muzikos scenoje. Į šį sąrašą pateko įvairių laikotarpių, žanrų ir stilių dainos, kurių pagrindinis atrankos kriterijus buvo populiarumas.”*

Nors ši Dainų knyga, kurios pavadinime puikuoja žodis „ES“, kilo ne iš sistemos, o iš pilietinės iniciatyvos, jai su džiaugsmu pritarė 18 kultūros ir švietimo ministrų, taip pat Europos Parlamentas, skyręs jai 2023 m. *Europos piliečio premiją*.

**Pasiklydę vertime ir suradę jame kelią**

Atsižvelgiant į, be kitų institucijų, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto rekomendacijas, išversti šešias lietuviškas dainas į dainuojamąją „europietiškąją anglų kalbą“ buvo patikėta poetui ir vertėjui Kerry Shawn Keys, poetei ir vertėjai Sonata Paliulytei bei Amerikos lietuvi vertėjai Gabrielei Žičkienei. Kerry Shawn Keys svarsto apie sudėtingą užduotį:

*„Lietuvių kalba labai skiriasi nuo tipinių Europos kalbų, nes joje nėra tokių artikelių kaip the ir a, todėl kartais reikėjo prisiderinti prie melodijos, bet kartu tekstą išlaikyti kuo labiau pažodini. Kartais kokį viensiemenį žodį teko priversti skambėti taip, lyg jis būtų kažkoks tarpinis, nei viensiemenis, nei dviskiemenis. Tai svarbios dainos, todėl džiaugiuosi, kad rezultatas – mano vertinimu – išėjo gerai. Mano žmona, poetė ir aktorė Sonata Paliulytė, dainavo ritmus ir dėliojo akcentus, tad buvome gera komanda“.*

### **Nuo Bizantijos imperijos iki roko klasikos**

Visi 164 klasikiniai kūriniai pateikti solo balsui, su akordais ir tekstais 25 nacionalinėmis kalbomis (apimančiomis tris abėcėles) ir šalia jų – *dainuojamąją europietiškąją anglų kalbą*. Įžangų mozaika, kurią parengė 61 nacionalinių šalių redaktorius, leidžia unikaliu būdu susipažinti su šešis šimtmečius apimančia Europos muzikos istorija – nuo Bizantijos giesmių iki šiuolaikinės europietiškosios roko klasikos.

Norintiems pasiklausyti dainų, ant visų 164 partitūrų esantys QR kodai leidžia klausytis originalių įrašų. Be to, visi norintys jų klausytis gali naudotis nemokama internetine programėle.

Projektą vykdančios Europos ne pelno siekiančios nevyriausybinės organizacijos įkūrėjas danas Jeppe Marslingas (50 m.) komentuoja ES dainų knygos užmojų:

*„Turėdami ES dainų knygą tikimės, kad klausydami vieni kitų dainų 27 šalių piliečiai galės labiau suartėti. Viršeliui pasirinkome terminą „europietiškoji anglų kalba“, nes jis parodo tai, kaip mes, europiečiai, kalbame savo bendriausia antrąja kalba – ji nuspalvinta mūsų gimtųjų kalbų. Ji skirta ne tobulumui, o nuoširdžiam dialogui. ES dainų knyga skirta bet kokiems įvairių žmonių susitikimams – tiek gerais, tiek sunkiais laikais: edukacijai, koncertams, diplomatinių įsipareigojimų prisiėmimo metu ar net pirmiesiems pokalbiams traukinyje ar kavinėje. Be to, tikimės, kad tai paskatins pradėti kasmet organizuoti dainavimo renginius gegužės 9-ąją, Europos dieną – mūsų „priklausomybės“ Europai „dieną“.*

ES dainų knygą jau galima įsigyti visoje ES, Jungtinėje Karalystėje ir JAV. Internetinę programėlę su visų 164 dainų pavadinimais, įžangomis ir nuorodomis į „YouTube“ galima nemokamai parsisiųsti iš „App Store“ ir „Google Play“ arba pasinaudojus šiuo QR kodu:



### **ES dainų knygos redaktorius Lietuvoje:**

Arvydas Girdzijauskas (Lietuvos chorų sąjunga):

[arvydas.girdzijauskas@gmail.com](mailto:arvydas.girdzijauskas@gmail.com)

**Interviu su dainų žodžių vertėjais:**

Kerry Shawn Keys:

**[kerrykeys@yahoo.com](mailto:kerrykeys@yahoo.com)**

**+370 613 80225**

Sonata Paliulytė:

**[sonatosonetai@gmail.com](mailto:sonatosonetai@gmail.com)**

**+370 618 70063**

Gabriella Žičkienė

**[gabriella.zickiene@gmail.com](mailto:gabriella.zickiene@gmail.com)**

**+370 690 33582**

**EU Songbook Association:**

Jeppe Marsling, chairman (in English)

+45 71 54 13 61

[editor@eu-songbook.org](mailto:editor@eu-songbook.org)